

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Roodehaansterweg Saaksum

projectnummer: 501.09.50.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Roodehaansterweg

Datum: 19-03-2020

Inleiding

KADER

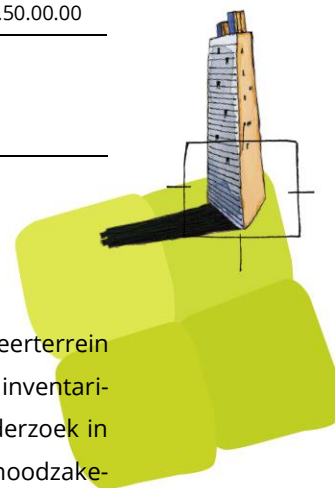
De initiatiefnemer is voornemens om op een perceel aan de Roodehaansterweg een kampeerterrein met horecavoorziening te realiseren. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 16 maart 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: half bewolkt, circa 10 °C, droog en een matige wind.

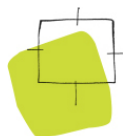
PLANGEBIED

Het plangebied betreft een perceel grenzend aan de rivier Reitdiep en is gelegen aan de Roodehaansterweg in Saaksum (zie figuur 1). Het plangebied wordt aan de oostzijde begrensd door graslanden en aan de zuid- en westzijde door de Roodehaansterweg. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door het Reitdiep. In het plangebied staan drie houten blokhutjes en een partytent voor de opslag van bouwmaterialen. Het perceel is deels verhard, met name in het middelste gedeelte van het plangebied. Rondom het perceel, met uitzondering van de noordzijde, staan houtsingels. Permanent oppervlaktewater is enkel aanwezig ten noorden van het plangebied.

De ontwikkelingen bestaan uit de realisatie van een horecavoorziening met in pandig een hellingbaan en sanitaire voorzieningen aan de noordzijde van het plangebied. Ten tijde van het veldbezoek zijn reeds werkzaamheden begonnen aan de hellingbaan. Verder wordt een terras en passantensteiger gerealiseerd bij de horecavoorziening. Aan de oostzijde van het plangebied worden circa tien camperplaatsen aangelegd. Aan de noordwestzijde worden eveneens vijf camperplaatsen aangelegd. Aan

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

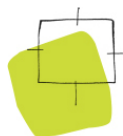
de zuidwestzijde worden 23 parkeerplaatsen aangelegd. Om het perceel begaanbaar te maken, worden aan de zuidwestzijde van het plangebied en richting de horecavoorziening grastegels aangelegd. Voor deze ontwikkelingen wordt grond vergraven en wordt de (opgaande) vegetatie aan de randen van het plangebied behouden.

Figuur 1. Topografische kaart met de locatie van het plangebied (rood). (Bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 16 maart 2020. Links het aanzicht op het plangebied vanaf het noordwesten. Rechts het aanzicht op het Reitdiep in oostelijke richting vanuit het westen.

Foto's 3 en 4. Links het aanzicht op het plangebied vanaf het noordwesten (7 november 2019). Rechts het aanzicht op het plangebied vanuit het zuiden (16 maart 2020).

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

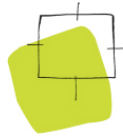
Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) (© NDFF 16-03-2019 12:11:36) blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en enkele vaatplanten.

De vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit een aantal algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, gestreepte witbol, grote brandnetel en madeliefje. Deze soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. De opgaande beplanting rondom het plangebied bestaat voornamelijk uit meidoorn en knotwilg.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde plantensoorten honingorchis en trosgamander (NDFF). Deze soorten zijn gezien de terreingesteldheid niet in het plangebied te verwachten. Overige beschermde plantensoorten zijn gezien de terreingesteldheid en de voedselrijkdom ook niet te verwachten.

Er is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen bekend uit de directe omgeving van het plangebied, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd (NDFF). In het plangebied is geen bebouwing aanwezig die mogelijkheid kan bieden voor huismus of gierzwaluw om een nest te bouwen. Verder zijn geen nesten aanwezig in de bomen rondom het plangebied die geschikt zijn voor roofvogels, uilen of andere vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen.

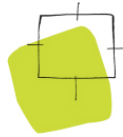
Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied van een aantal soorten roofvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd.

In de bomen en struiken rondom het plangebied kunnen mogelijk algemeen voorkomende broedvogels tot broeden komen, zoals merel en houtduif. De nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis (NDFF). Het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen door het ontbreken van bebouwing met voor vleermuizen geschikte besloten ruimtes. Verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomen rondom het plangebied zijn niet te verwachten vanwege het ontbreken van geschikte holtes en scheuren. Het plangebied kan mogelijk onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Het Reitdiep direct aangrenzend ten noorden van het plangebied vormt daarnaast mogelijk onderdeel van een belangrijke vliegroute van vleermuizen, zoals watervleermuis en meervleermuis.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en bosmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Een aantal niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zijn bekend uit de directe omgeving van het plangebied, namelijk otter, steenmarter en waterspitsmuis (NDFF). Leefgebied van otter en waterspitsmuis bestaat uit oeverzones met veel begroeiing; deze zijn in het plangebied niet aanwezig. Verder zijn in het plangebied geen houtstapels aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor steenmarter. Geschikte openingen in de blokhutjes voor steenmarter zijn eveneens niet aanwezig.

Waarnemingen van enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker en gewone pad zijn bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie

Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Geschikt voortplantingswater en landbiotoop voor niet-vrijgestelde soorten is ook niet aanwezig in en direct om het plangebied. Dergelijke soorten zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden (NDFF). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop voor beschermde ongewervelden, zijn deze ook niet in het plangebied te verwachten.

Waarnemingen van de beschermde reptielensoorten zijn niet bekend vanuit de omgeving van het plangebied (NDFF). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied worden beschermde reptielensoorten eveneens niet verwacht.

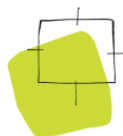
Waarnemingen van beschermde vissensoorten zijn vanuit de directe omgeving van het plangebied niet bekend (NDFF). Beschermde vissensoorten zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van watergangen.

TOETSING

Als gevolg van de plannen zullen geen vleermuisverblijfplaatsen of jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels verloren gaan. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen kunnen daardoor uitgesloten worden.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor buizerd. Het plangebied vormt echter hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor eventueel te verwachten vleermuissoorten. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen, ten gevolge van de werkzaamheden, treden niet op.

De brede watergang ten noorden van het plangebied vormt mogelijk een essentiële vliegroute voor vleermuizen. Aangezien direct aangrenzend aan deze watergang een horecavoorziening met terras en verlichting zal worden gerealiseerd kunnen negatieve effecten op vleermuizen met betrekking tot de vliegroute niet worden uitgesloten, te meer omdat het Reitdiep onderdeel kan zijn van een vliegroute van meer- en watervleermuis die extra gevoelig zijn voor verstoring door verlichting. Negatieve effecten kunnen echter worden voorkomen door ten eerste tijdens de aanlegfase geen werkzaamheden te verrichten in de schemering of in de nacht. Verder dient in de gebruiksfase met de verlichting rond de nieuwe bebouwing rekening te worden gehouden met vleermuizen, door inzet van gerichte lichtarmaturen die geen directe lichtuitstraling geven op de watergang en/of door de inzet van vleermuisvriendelijke amberkleurige verlichting.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

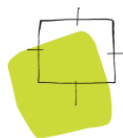
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen

uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2019 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2019. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op ruime afstand van het plangebied. Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Lauwersmeer' dat gelegen is op een afstand van circa 8,5 kilometer ten westen van het plangebied. Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op circa 4,4 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' omvat een bos dat op circa 815 meter afstand ten westen van het plangebied is gelegen. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt op circa 1,7 kilometer ten zuidoosten van het plangebied.

TOETSING

Gezien de grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Lauwersmeer' en de inrichting van het tussenliggende gebied met bebouwing en wegen kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten. Op basis van de aard van de ontwikkeling, waarbij enkel een relatief kleine horecavoorziening met terras wordt gebouwd (circa 330 m²), de grote afstand tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden als de Waddenzee (meer dan 10 kilometer) en het feit dat verkeer op meer dan 5 kilometer afstand van Natura 2000-gebieden geen depositie oplevert, zijn effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden eveneens op voorhand uit te sluiten. Het is echter mogelijk dat het bevoegd gezag alsnog vraagt om een stikstofberekening ter onderbouwing hiervan.

Gezien de afstand tot de beschermde gebieden en de aard van het plan zijn geen negatieve effecten te verwachten op het NNN, natuur buiten het NNN en weidevogel- of akkervogelleefgebieden.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde natuurtoets d.d. 16 maart 2020 is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkeling een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Een ontheffing van de Wnb voor beschermde soorten is niet nodig.

Negatieve effecten op de mogelijke vliegroute van vleermuizen kunnen worden vermeden door ten eerste tijdens de aanlegfase geen werkzaamheden te verrichten in de schemering of in de nacht. Verder dient in de gebruiksfase met de verlichting rond de nieuwe bebouwing rekening te worden

gehouden met vleermuizen, door inzet van gerichte lichtarmaturen die geen directe lichtuitstraling geven op de watergang en/of door vleermuisvriendelijke amberkleurige verlichting.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het daarnaast nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Een vergunning van de Wnb is niet nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met het provinciaal beleid.